102/3
KISWAHILI
FASIHI
JULAI/AGOSTI-2014
MUDA 2½

For More Free KCSE Past papers Visit www.freekcsepastpapers.com

MTIHANI WA TATHMINI YA PAMOJA YA KAUNTI NDOGO MIGORI

Hati ya Kuhitimu Elimu ya Sekondari Kenya. (K.C.S.E)

102/3
Kiswahili
Fasihi
MUDA 2½

MAAGIZO:

1) JibumaswaliManne pekee.
2) Swali la **kwanza** ni la **Lazima**.
3) Maswalihayomengine matatu yachaguliwe kutoka sehemunnezilizobaki, yaani; Tamthilia, Ushairi,Riwaya na Fasihisimulizi.
4) UsijibumaswaliMawili kutoka **Sehemu moja**.
5) Maswaliyoteyajibiwe kwa lugha ya Kiswahili

*Karatasihiiinakurasa **4** zilizopigwachapa. Watahiniwa ni lazimawaangaliekamakurasazotezakaratasihiizimepigwachapasawasawa na kuwa maswaliyoteyamo*

SEHEMU YA A : HADITHI FUPI
DAMU NYEUSI NA HADITHI NYINGINE.

Swali la lazima

1. Vijana katika harakati ya kupata elimu hukumbwa na matatizo si haba.

   Thibitisha kauili iukirejelea hadithi tano kutoka kwa Damu Nyeusi na Hadithi Nyingine. (Ala. 20)

SEHEMU YA B :TAMTHILIA
MSTAHIKI MEYA: Timothy Arege.

Jibu swali la 2 au la 3

2. Chunga! Unamkanyaga nyoka Mkia!
   (a) Fafanua Muktadha wa dondoo hii (Ala. 4)
   (b) Thibitisha ukweli wa kauli kulingana na tamhtilia ya Mstahilimeya. (Ala. 8)
   (c) Eleza Umuhimu wa warelewa katika dondoo hii. (Ala. 8)

Au

3. "… Keleleza Chura ni kele tu. Hazimzui ng'ombe kunywa maji Thibitisha ukweli wa kauli hii kwa mujibu waT amthilia ya Mstahili Meya. (Ala. 20)

SEHEMU YA B : USHAIRI

Jibu swali la 4 au la 5

SHAIRI A

Wenyewe dunia, hawaaibiki
Ninakuarnbia, hawaaibiki
Tena narudia, hawaiibiki
Tufanye nini?

Wanavyovalia, hawaaibiki
Kiwaangaiia, hawaaibiki
Kiwakaribia, hawaaibiki
Tufanye nini?

"Mambo" kukwambia, hawaaibiki
Kwonyesha hisia, hawaaibiki
Kukukwamilia, hawaaibiki
Tufanye nini?

Kukufwatiiiya, hawaaibilki
Wakikupangia, hawaaibiki
Kwakukutishia, hawaaibiki
Tufanye nini?

Wenzetusikia, hawaaibiki
Ukiwaambia, hawaaibiki
Na kukuchukia, hawaaibiki
Tufanye nini?

Mambo kupapia, hawaaibiki
Lao kubabia, hawaaibiki
Wakiambulia, hawaaibiki
Tufanyenini?

Kulazalazia, hawaaibiki
Kijuazo nia, hawaaibiki
Natikikazia, hawaaibiki
Tufanye nini?

For More Free KCSE Past papers Visit www.freekcsepastpapers.com

Wakikukalia, hawaaibiki
Hata ukilia, hawaaibiki
Wanafurahia, hawaaibiki
Tufanye nini?

Wakikukazia, hawaaibiki.
Wakikufungia,, hawaaibiki
Kukufinyilia, hawaaibiki
Tufanye nini?

Kiwakaripia, hawaaibikj
Kiwaachilia, hawaaibikj
Ukiwanunia, hawaaibjkj
Tufanye nini?

Yakokuyasia, hawaaibikj
Sonikukutia, hawaaibjkj
UkiWagunia, hawaaibiki
Tufanye nini?

For More Free KCSE Past papers Visit www.freekcsepastpapers.com

Maswali

(a) Pendekeza kicha wamwafaka kwa shairi hili. (Ala. 2)
(b) Shiarihili liko katika bahari zipi? (Ala. 4)
(c) Taja mambo yoyote manne wano rejewa shairi ni hawa yaibikii? (Ala. 4)
(d) Onyesha matumizi yakiulizikatiakshairi. (Ala. 2)
(e) Tambuai dhini ya mwandishi inavyojitokeza katika mishororo ifuatayo: (Ala. 2)
  (i) Kuku fwatiliya, hawaibiki
  (ii) Kwonyeshahisia, hawaaibiki
(f) Eleza umbo la shairi (Ala. 4)
(g) Andika maana ya maneno yafuatayo kulingana na vile yalivyo tumiwa shairini. (Ala. 2)
  (i) Kupapia
  (ii)Kubabia

<u>SHAIRI B</u>

TUNGETAJIRIKA SOTE
Tungetajirika sote!
Dunia ingekuwa bora
Mawazo <u>yasingetutinga</u>
Maisha yangenyoka
Pasi thakili katu
Pasi taksiri <u>asilani</u>
Tungeishi kifalrne!

Tungetajirika sote!
Abadani hatungebezana
Kiwango tungekuwa kimoja
Heshima ingesawazishwa
Ufatani ungekoma
Maonevu yangekoma
Ushindani ungekoma
Duniani kungekuwa mbinguni!
Tungetirika sote
Uchawi, ungekuwa ndoto
Watu kulala salama usiku
Usherati, ungekuwa ndoto

Tusijue ndwele na ziaana UKIMWI
Wizi ungeikuwa ndoto
maliya watu kuheshimiwa
sifa za watu kutakasika kote
Vita, vingekuwa ndoto
Tusijuwe manowari na makombora
'Vifaru,bunduki na bastola
Tungetosheka na kasma zetu
Amani ingeeleka dunia!

Tungetairika sote!
Wachache mno wangesoma
Kusoma kutafuta nini?
Wachache mno wangeishi
Kwa nini kuthamini maisha?
Wachache mno wangekufa
Magonjwa yangetoka wapi?
Wachache mno wangeugua
Nani hangemudu matibabu?
Wachache mno wangefitini
Nini wangekuwa hawana
Dunia ingekuwa baraste!

Tungetairika sote!
Nikioona nanivyoona
Dunia ingekwama
Na wenyeji wangekuwa mabozi
Au mapya yangeibuka
Ya utajiri kuyapiku
Au mema yangeyabirua
Kuyapakaza ubaya
Au binadamu asingetosheka
Angeufungua ukurasa mwingine
Lau tungetajirika sote!

Maswali

(a) Thibitisha kuwa shairi hili ni vue. (Ala. 4)
(b) Eleza uzuri na ubaya wa utajiri ukirejelea shairi ulilosoma.
 (i) Uzuri (Ala. 3)
 (ii)Ubaya (Ala, 3)
(c) Tambua mbinu tatu za lugha zinazo jitoke zaa katika shairi huku ukizitolea mifano. (Ala. 3)
(d) Andika ubeti wa kwanza kwa lugha nathari (Ala. 4)
(e) Eleza maana ya maneno yafuatayo kulingana na yalivyotumiwa katika shairi. (Ala, 3)
 (i) Yasiongetutinga
 (ii)Asilani
 (iii)Kuyapiku

SEHEMU YA D : RIWAYA
KIDAGAA LKIMEMWOZEA: Ken Walibora

Jibu swali la 6 au la 7

6. Damu nzito kuliko maji ? Alaa ! Falsafa hiyo ndiyo kidondandungu cha bara hili la Afrika.
 (a) Eleza muktadha wa dondoo hii. (Ala.4)
 (b) Taja kwa kutolea mifano mbinu **tatu** za lugha zinazojikoteza katika dondoo (Ala. 6)

For More Free KCSE Past papers Visit www.freekcsepastpapers.com

(c) Ni falsafa gani aliyoizungumzia msemaji (Ala. 2)

(d) Eleza sifa zozote nne nne za

(i) Msemaji

(ii) Msemewa

Au

7. Katika nchi nyingi za Afrika, viongozi wengali wanatumia mbinu ya ukatili ili kujilimbikizia mali na kubaki Kwenye uongzi. Thibitisha kauli hii kwa kurejelea riwaya ya **Kidagaa Kimemwozea**.

For More Free KCSE Past papers Visit www.freekcsepastpapers.com

SEHEMU YA E : FASIHI SIMULIZI

(a) Taja na ufafanue vipera vyovyote vinne vya maigizo (Ala. 8)

(b) Fafanua sifa zozote **tano** za maigizo (Ala. 5)

(c) Eleza majukumu yoyote **manne** maigizo kwa jamii. (Ala. 4)

(d) Taja vipera vyovyote vitatu vya mazungumzo katika fasihi simulizi. (Ala. 3)